

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o., P., IČO: X.**, zastúpený: F., s. r. o., G., IČO: X., proti povinnému: **M., nar. X., S., o vymoženie 842,46 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn.: 5 Er 2573/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. mája 2012, č. k.: 14 CoE 178/2012-34 , takto

r o z h o d o l :

Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa **z a m i e t a .**

Dovolanie oprávneného sa **o d m i e t a .**

Povinnému sa náhrada trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Súdny exekútor žiadosťou doručenou na Okresný súd Veľký Krtíš 20. októbra 2008 požiadal o udelenia poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie 25 380,- Sk s príslušenstvom v zmysle ust. § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. osudných exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe návrhu oprávneného spísaného vo forme zápisnice pred súdnym exekútorom. Uviedol, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu z 05. júna 2008, sp. zn.: SR 04414/08, zriadeného zriaďovateľom S. a.s., K., IČO: X. (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“). Okresný súd Veľký Krtíš poverením z 21. októbra 2008 poveril súdneho exekútora JUDr. R. vykonaním exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku.

Okresný súd Veľký Krtíš uznesením zo 06. decembra 2011, č. k.: 5 Er 2573/2008-20 exekúciu zastavil a oprávneného zaviazal nahradiť súdnemu exekútorovi JUDr. R. účelne vynaložené trovy exekúcie vo výške 39,83 eur.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z pripojených listinných dôkazov, najmä z rozhodcovského rozsudku, Zmluvy o úvere a Všeobecných podmienok poskytnutia úveru zistil, že oprávnený a povinný uzavreli 21. mája 2007 Zmluvu o úvere č. I. (ďalej len „Zmluva o úvere“ alebo „Zmluva“), na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému úver vo výške 14 000,- Sk. V bode 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je zakotvená a upravená rozhodcovská doložka, v zmysle ktorej všetky spory vzniknuté zo Zmluvy o úvere budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou S. a.s. alebo alternatívne pred príslušným súdom SR ak žalujúca strana podá žalobu na súde. Nakoľko si povinný neplnil riadne a včas svoje povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy o úvere, oprávnený podal žalobu na rozhodcovskom súde, ktorý rozhodol predmetným rozhodcovským rozsudkom. Poukázal na § 57 ods. 2, § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 písm. c/, § 45 ods. 2 Zákona č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní (ďalej len „Zákon o rozhodcovskom konaní“) a uviedol, že súd aj bez návrhu účastníka skúmal rozhodcovskú doložku, či nespôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

Ďalej uviedol, že Zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Základným právnym aktom ochrany spotrebiteľa bola Smernica Rady 93/13/EHS, ktorá bola do nášho právneho poriadku prebratá Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorý novelizoval Občiansky zákonník. Rozhodcovská doložka, ktorá mala v predmetnom konaní založiť legitimitu pre exekučný titul znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak by v konaní vystupoval na strane žalovaného. Túto skutočnosť je potrebné považovať za neprijateľnú podmienku, a to v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ. To je aj pravdepodobne najčastejšia situácia, pretože dodávateľ sa snaží získať exekučný titul. Rozhodcovský súd je pritom paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy, a teda dodávateľ musí mať istotu, že si ho do Zmluvy môže uvádzať. V subjektívnej nearbitrabilnej veci vznikajú pochybnosti o objektívnosti rozhodovacieho procesu. Takýto záver podporuje i množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom vedených na súde prvého stupňa, kde rozhodcovské rozsudky vykazujú značnú dávku podobnosti, čo naznačuje istú väzbu medzi rozhodcovskou spoločnosťou a jednou

zmluvnou stranou. Ďalej uviedol, že rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola so spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa neodvolateľne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Nakoľko, neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto rozhodcovskej doložky odporuje dobrým mravom, v danej veci boli splnené podmienky na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní. Pri rozhodovaní o trovách exekúcie súd vychádzal z ust. § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a na ich náhradu zaviazal oprávneného, pretože jeho zavinením došlo k zastaveniu exekúcie, pretože podal návrh na vykonanie exekúcie na základe nespôsobilého exekučného titulu.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, napadnutým uznesením, uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa v zmysle § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) stotožnil s odôvodnením uznesenia súdu prvého stupňa a konštatoval správnosť jeho dôvodov a právnych úvah, na podklade ktorých rozhodol. Na zdôraznenie správnosti dodal: Súd prvého stupňa vec správne právne posúdil, keď pri rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je vzťah spotrebiteľský. Uviedol, že vyslovené stanovisko je plne konformné s judikatúrou Súdneho dvora ES (napr. C-240/98 až C-244/98, C-473/00). Odvolací súd mal z obsahu Zmluvy o úvere preukázané, že v predmetnej veci sa jedná o spotrebiteľský úver, pretože sú naplnené jeho znaky vyplývajúce z ust. § 1 ods. 2 písm. e/, § 2 a § 3 ods. 2 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Je zjavné, že na právny vzťah medzi účastníkmi založený Zmluvou o úvere je nutné aplikovať aj ust. Občianskeho zákonníka zabezpečujúce ochranu práv spotrebiteľa, a to aj napriek tomu, že Zmluva bola uzatvorená podľa ust. Obchodného zákonníka.

Predmetnú rozhodcovskú doložku súd správne posúdil ako neprijateľnú s poukazom na ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, a tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Veriteľ podaním návrhu

v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v čl. 17 zmluvných dojednaní. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Spornosť vo vyvážení vzájomného zmluvného vzťahu vyvoláva i skutočnosť, že vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v rozhodcovskej doložke je vopred určený konkrétny rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený prípadné spory rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej doložky bolo povinnému odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, no aj právo na slobodný výber rozhodcu alebo rozhodcovského súdu. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, aj rozhodcovský rozsudok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť spôsobilým exekučným titulom.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ a § 237 písm. a/ O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ust. § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej veci sa už právoplatne rozhodlo, ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ust. § 237 písm. f/ O. s. p., že súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom, ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie, ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že z dôvodu krátkosti času a hrozby uplynutia lehoty na podanie dovolania podal oprávnený dovolanie zo všetkých zákonom prípustných dôvodov dovolania, pričom napadnuté uznesenie napadá v celom rozsahu. Vo vzťahu k jednotlivým dôvodom dovolania, oprávnený poukázal na argumentáciu použiteľnú vo vzťahu k dovolacím dôvodom, ktorá je uvedená v podanom odvolaní. Zároveň uviedol, že v krátkom čase súdu predloží doplňujúcu právnu argumentáciu k jednotlivým dovolacím dôvodom. Podaním doručeným na súd prvého stupňa 16. októbra 2012 oprávnený bližšie špecifikoval a doplnil dôvody dovolania. Uviedol, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve uzatvorenej medzi oprávneným a povinným. Takéto právne posúdenie trpí základnými vadami svojej nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti, čím porušuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Podľa názoru dovolateľa, závery odvolacieho súdu, že rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán

ku škode spotrebiteľa, že žaloby, ktorých cieľom je uspokojenie nárokov z úverových zmlúv podáva v zásade len veriteľ úverového vzťahu na ním zvolený rozhodcovský súd, a že spotrebiteľ si len s ťažkosťou mohol byť vedomý následkov uzavretia rozhodcovskej doložky, a preto vzhľadom na jeho úroveň informovanosti a vyjednávaciu silu nemožno spravodlivo požadovať, aby porozumel jej významu, nie sú zdôvodnené a preukázané, predstavujú nepreukázanú domnienku súdu, ktorá nemá základ v právnych a skutkových súvislostiach. Uviedol, že obchodné vzťahy medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi sú v rôznych sektoroch služieb (bankovníctvo, energetika...) založené na formulárových zmluvách, obsah ktorých spotrebiteľia v zásade nie sú schopný pozmeniť. Argument, že akákoľvek individuálne dojednaná zmluvná podmienka je neplatná, nemá oporu v ust. § 53 Občianskeho zákonníka, ani v smernici Rady 93/13/EHS. Podľa dovolateľa, ak bola smernica prebratá do slovenského právneho poriadku správne a včas, je nutné aplikovať slovenskú právnu úpravu. V zmysle rozsudku Súdneho dvora EÚ z 26. februára 1986, M., samotná smernica nemôže ukladať povinnosti jednotlivcovi, takže sa na ňu ako takú nemožno proti nemu odvolávať. Uviedol, že súd prvého stupňa ani odvolací súd sa najmä sjudikatúrou Súdneho dvora EÚ nevysporiadali a nezdôvodnili, prečo priamo aplikovali ust. smernice Rady 93/13/EHS. Smernica podľa dovolateľa nepovažuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané a opačné závery oboch súdov sú ich nepreukázanou domnienkou.

Ďalej dovolateľ poukázal na znenie smernice Rady 93/13/EHS ust. ods. 1 písm. q/ jej prílohy v slovenskom, anglickom, českom, poľskom, nemeckom a francúzskom jazyku a uviedol, že ustanovenie slovenskej verzie uvedeného ustanovenia smernice je nesprávne v rozhodujúcom slovnom spojení „najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi predpismi“. Všetky ostatné jazykové verzie ukazujú, že atribút „neupravenosti právnymi predpismi“ sa týka rozhodcovského konania. To znamená, že spotrebiteľská zmluva nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorá nie je upravená právnymi predpismi, to však podľa dovolateľa nie je prípad rozhodcovského konania upraveného Zákom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Text úniového predpisu je potrebné skúmať vo všetkých jeho úradných jazykových verziách a vziať do úvahy skutočný úmysel zákonodarcu a cieľ samotného predpisu. Pokiaľ je výklad ustanovenia práva Únie v jednotlivých jazykových verziách odlišný, musí byť toto ustanovenie vykladané podľa všeobecného významu a cieľa právnej úpravy, ktorej je súčasťou.

Dovolateľ má za to, že v danom prípade je nutné požiadať o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor Európskej únie. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ platí pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore, t. j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok. Ďalej je nutné dodať, že Súdnemu dvoru EU by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv tak, aby účastníkov konania zbavilo právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi SR. Je potrebné požiadať Súdny dvor EÚ aj o výklad čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ, a to v súvislosti s výkladom pojmu „neprijateľná zmluvná podmienka“ v kontexte smernice Rady 93/13/EHS, a jej následnej aplikácii exekučnými súdmi a dopadom na existujúce právne vzťahy.

Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

Taktiež navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie v dovolaní špecifikoval.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že v danej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p., dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a písm. c/ O. s. p. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. /druhá veta/ je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutie odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a/ až písm. g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z väd v tomto ustanovení uvedených, teda možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesné neprípustné (R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie

je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/, písm. d/, písm. e/ a písm. f/ O. s. p., ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z uvedených procesných vád.

Dovolateľ namietal, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p.

Právomoc súdu je upravená v ust § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku. Z tohto ustanovenia vyplýva, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§7 ods. 1 O. s. p.). V občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.... (§ 7 ods. 2 O. s. p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

Dovolateľ namietanú vadu bližšie nešpecifikoval.

Dovolací súd má za to, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 , § 57 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní.

Vzhľadom na uvedené, námietka dovolateľa o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p. nie je dôvodná.

Dovolateľ ďalej namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O. s. p., t. j. že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Prekážka veci právoplatne rozhodnutej patrí k procesným podmienkam a jej existencia vedie v každom štádiu konania k zastaveniu konania. Táto prekážka je daná vtedy, ak v novom konaní ide o tú istú vec, resp. o to isté, čo sa prejednávalo v právoplatne skončenom konaní. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb.

Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie.

Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený, ak vyplýva z rovnakého skutkových okolností.

Dovolateľ namietanú vadu bližšie nešpecifikoval.

Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade konaniu v exekučnej veci oprávneného: P., s. r. o., P., IČO: X., proti povinnému: M., nar. X., S., o vymoženie 842,46 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn.: 5 Er 2573/2008, na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského z 05. júna 2008, sp. zn.: SR 04414/08, spoločnosti S., a. s., nepredchádzalo žiadne iné konanie na exekučnom súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté, preto nejde o vec rozsúdenú v zmysle ustanovenia namietaného oprávneným.

Je potrebné uviesť, že prekážku rozsúdenej veci pre exekučné konanie netvorí právoplatný rozhodcovský rozsudok, a to ani vtedy, ak exekučný súd skúma či rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul je materiálne vykonateľný.

Rovnako vydanie poverenia na vykonanie exekúcie netvorí prekážku veci rozsúdenej v zmysle § 159 ods. 3 O. s. p. Poverenie na vykonanie exekúcie je individuálny právno - aplikačný akt, ktorý má priame právne účinky len voči osobe súdneho exekútora. Ide o procesný úkon exekučného súdu adresovaný súdnemu exekútorovi, na základe ktorého súdny exekútor môže začať vykonávať exekúciu, a ktorým súdny exekútor preukazuje svoje oprávnenie vykonávať exekúciu (viď uznesenie NSSR sp. zn.: 5 Cdo 205/2011).

Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou uvedenou v ust. § 237 písm. d/ O. s. p.

Ďalej je dovolateľ toho názoru, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ust. § 81 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Ak nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť.

Dovolateľ namietanú vadu bližšie nešpecifikoval.

Exekučný súd v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej aj rozhodol v zmysle § 44 Exekučného poriadku tzn., že v danej veci bol návrh na začatie exekučného konania podaný. Po vydaní poverenia súd prikročil k preskúmaniu materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu v zmysle § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní. V zmysle tohto ustanovenia exekučný súd môže exekučné konanie zastaviť aj bez návrhu (ex off) ak zistí nedostatky uvedené v ust. § 45 ods. 1 písm. b/ a písm. c/ Zákona o rozhodcovskom konaní. V danej veci bol exekučný súd v zmysle § 58 ods. 1 a § 57 ods. 2 oprávnený exekúciu aj bez návrhu zastaviť, nakoľko to

vyplývalo z ustanovenia osobitného zákona v tomto prípade § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní.

Námietka dovolateľa o existencii vady uvedenej v ust. § 237 písm. e/ O. s. p. nie je preto opodstatnená.

Dovolateľ v dovolaní tiež namietal, že odvolací súd svojím postupom oprávnenému ako účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Dovolateľ namietal, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky. Namietal nepreskúmateľnosť a nesprávne a nedostatočné odôvodnenie právnych záverov oboch súdov čím došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Na námietku oprávneného, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offo skúmať povahu rozhodcovskej doložky, odvolací súd prihliadal iba v súvislosti so skúmaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vade uvedenej v ust. § 237 písm. f/ O. s. p, resp. či v konaní pred súdmi nižších stupňov nebola oprávnenému ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. O procesnú vadu konania uvedenú v tomto ustanovení ide tiež v prípade zastavenia exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Takým zastavením sa totiž oprávnenému odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Exekučný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia

na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť (I. ÚS 456/2011).

V danom prípade exekučný súd na základe žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu z 05. júna 2008, sp. zn.: SR 04414/08, poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na vymoženie uloženej povinnosti z uvedeného rozhodcovského rozsudku. Exekučný súd následne opätovne skúmal, či exekučný titul je formálne a materiálne vykonateľný, resp. zákonnosť exekučného titulu. Pri tomto preskúmaní exekučný súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Preto exekučný súd exekúciu v zmysle § 57 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní zastavil. Podľa názoru dovolacieho súdu exekučný súd, a následne aj odvolací súd podmienky na zastavenie exekúcie posúdili správne. Je potrebné uviesť, že v danom prípade nemalo byť vydané ani poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky) (3 Cdo 146/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti. Vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (sp. zn.: 6 Cdo 105/2011, pozri aj 3 Cdo 122/2011, 3 Cdo 146/2011).

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu

odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia Zákona o rozhodcovskom konaní, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. To znamená, že aj keď spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení Zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu, (pozri 5 Cdo 230/2011).

Ako už bolo uvedené exekučný súd je nielen oprávnený ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania. Nebráni tomu ani skutočnosť, že exekučný súd rozhodcovský rozsudok z týchto hľadísk preskúmaval a dospel k záveru, že exekučný titul bol vydaný v súlade so zákonom a vydal poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Ustanovenie § 57 ods. 2 Exekučného poriadku umožňuje exekučnému súdu exekúciu zastaviť ak to vyplýva z ustanovení tohto alebo osobitného zákona. Týmto ustanovením osobitného zákona je § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní. V zmysle ust. § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní exekučný výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie zastaví aj bez návrhu (ex offo) ak v rozhodcovskom konaní zistí nedostatky podľa ods. 1 písm. b/ alebo písm. c/. V zmysle § 45 ods. 1 písm. c/ exekučný súd výkon rozhodcovského rozsudku zastaví, ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. V danom prípade plnenie, ktoré bolo priznané v rozhodcovskom konaní rozhodcovským súdom na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy (doložky) je nepochybne plnením v rozpore s dobrými mravmi a už začaté exekučné konanie je v takomto prípade potrebné v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania zastaviť.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného. Listiny predložené oprávneným takýto záver umožňovali. Zo Zmluvy o úvere uzavretej medzi oprávneným a povinným vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže jej súčasťou sú (ako predtlačný formulár) Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v článku 17 týchto podmienok. Dovolací súd sa stotožnil aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky.

Dovolací súd dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka do voláacieho konaní týkajúca sa nepreskúmateľnosti a nesprávneho a nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu.

Skutočnosť, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (R. c. Š. z 09. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s. 12, § 29, H. c. Š. z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-B).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., toto ustanovenie sa primerane použije aj na uznesenie (§167 ods. 2 O. s. p.). Toto ustanovenie sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom

prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle uvedených zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávneným predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec, z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nespôsobilosti exekučného titulu, a následné zastavenie exekúcie zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil. Skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a rovnako aj odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 219 ods. 2 a § 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Namietaným postupom súdov nebola oprávnenému znemožnená realizácia jeho procesných oprávnení, ktoré mu vyplývajú z Občianskeho súdneho poriadku.

Oprávnený v podanom dovolaní navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243c O. s. p. a požiadal Súdny dvor Európskej únie a na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o výklad písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS a čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ a predložil prejudiciálne otázky, ktorých znenie v podanom dovolaní špecifikoval.

K tomuto návrhu dovolací súd uvádza, že ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ukladá povinnosť súdu prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru, že požiada Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke, pretože je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru EÚ na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia

predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá v takom prípade procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

V prejednávanej veci bolo sporné, resp. oprávnený namietal či exekučný súd je oprávnený skúmať platnosť rozhodcovskej doložky uzavretej medzi účastníkmi a či predmetná rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou. Posúdenie predmetnej námietky oprávneného a jej vyriešenie patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho výkladu (rozhodnutia) Súdneho dvora EÚ. Z obsahu spisu vyplýva, že súdy priamo neaplikovali normy komunitárneho práva, keďže na danú vec sa vzťahujú právne normy platné na území Slovenskej republiky, do ktorých bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Otázka výkladu komunitárneho práva nebola pre riešenie daného prípadu rozhodujúca, vzhľadom na dostatočnú úpravu predmetnej veci v Slovenskej republike. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, kde dovolací súd k rovnakým záverom v otázke prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dospel aj vo veciach 3 Cdo 108/2012, 3 Cdo 33/2012, 3 Cdo 118/2012.

Dovolací súd dospel k záveru, že v danej veci nie je dôvod na prerušenie do volacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., preto návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

Dovolateľ v dovolaní ďalej tvrdil, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

K námietke dovolateľa ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. dovolací súd dodáva, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nespôsobuje

zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, by prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však trovy dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mgr. Monika Poliačiková